

IVÁNYI KÁROLY*

Külkereskedelmi Főiskola: úton Európába

A magyar felsőoktatásnak a belátható időhorizonton két nagy kihívással kell szembenéznie. Az egyik a most zajló felsőoktatási integráció (ami a felsőoktatás modernizálását, átformálását, korszerűbbé tételét is jelenti), a másik pedig az ország 3–5 éven belül minden bizonnyal bekövetkező uniós csatlakozása (aminek egyszerre feltétele és következménye legyen a képzés átalakítása).

Miképpen készül az ezen eseményekkel óhatatlanul együtt járó problémák leküzdésére a Külkereskedelmi Főiskola?

A két kérdés némiképp összefügg, s ezért a Főiskola vezetése a megoldásokat az uniós csatlakozásra történő felkészülésben keresi: úgy véli ugyanis, hogy az intézmény identitásának, speciális jellegének, eddig elért eredményeinek megőrzését legnagyobb eséllyel akkor érheti el, ha olyan jövőképpel (és ehhez igazodó programmal) rendelkezik, ami biztosítja, hogy a változások között is változatlanok maradnak alapvető értékei: a munkájukat–hivatásukat jól értő külkapcsolati szakemberek képzése, a nyitottság, a korszerű képzési eszközök és módszerek alkalmazása.

E hivatás kiteljesítésének fontos eleme a Főiskolán létrehozott Európai Tanulmányi Központ sikeres működtetése is.

* Főigazgató, főiskolai tanár, Külkereskedelmi Főiskola

Európai Tanulmányi Központ

A Külkereskedelmi Főiskola azon kevés magyarországi felsőoktatási intézmény egyike, amely – az Európai Bizottság, a magyar Külügyminisztérium, az oktatásért felelős tárca támogatásával – jogot nyert arra, hogy (hosszú távú, perspektivikus program felmutatásával) részt vegyen az európai uniós ismeretek hazai oktatásában, valamint az uniós történések folyamatos nyomon követésében és elemzésében. Ez a tevékenység olyan speciális oktatási milió kialakítását teszi lehetővé, ahol a legjobb(an tájékozott) szakemberek adhatják át tudásukat, tapasztalataikat a jövő generációknak. A belátható közelségben lévő magyar csatlakozás ugyanis olyan szakembereket igényel (nagy számban!), akik specializált szakmai ismeretekkel képesek eligazodni a mindennapok gondjai között, s segíteni tudják a közösségi szabályok és gyakorlat honosításában a hazai közeget. Mindez igazi „européerek” képzését kívánja, olyan „európai polgárok” nevelését, akik segíthetik a közösség fejlődését, történelmi célkitűzéseinek megvalósítását.

Amikor a magyar polgárnak uniós polgárrá kell válnia, akkor azzal is szembe kell majd néznie, hogy ez a kitágult dimenzió milyen új ismereteket, jelenségeket, lehetőségeket mutat számára. Ezeket pedig bárki (de a külkapcsolatok tevékenysége prioritásai között számon tartó szakember különösen) csak akkor tudja megfelelő módon kezelni, ha szaktudásának erősítéséhez, vállalkozói szelleme által diktált tervei megvalósításához vagy éppen kutatói érdeklődésének kielégítéséhez speciális uniós ismereteket is fel tud használni.

Különös felelősség hárul a Külkereskedelmi Főiskolára abban, hogy ez a speciális uniós tudásanyag megmaradjon, gyarapodjék és hasznosulni is képes legyen.

A Külkereskedelmi Főiskola vezetése úgy gondolja, akkor cselekszik ennek a jövőbeli kihívásnak megfelelő módon, ha arra készül, hogy olyan műhelyt hoz létre – a fogalom legnemesebb hagyományai szerinti értelmezésben –, ahol mód nyílik arra, hogy a szakmaspecifikus oktatás és kutatás mellett választ keressenek arra is, hogy az Unió részévé váló-vált Magyarországnak miképpen kell válaszolnia a felmerülő új és még újabb változásokra. E gondolat megvalósításának kerete az Európai Tanulmányi Központ.

Célok

A Külkereskedelmi Főiskola hagyományos küldetése (a közgazdaságtudomány és más társadalomtudományok legkorszerűbb eredményei alapján elméletileg is felkészült, de alapvetően gyakorlati orientáltságú, két-három idegen nyelven tárgyalóképes tudással rendelkező fiatal szakembe-

rek képzése) az elmúlóban lévő évtizedben rendkívüli jelentőséget nyert. Különösen erőteljes változások következtek be a külgazdaság viszonylati szerkezetében: az áruk, a szolgáltatások és a tőke magyar forgalmában az Európai Unió részaránya mára meghaladta a 70%-ot. Ugyanakkor a köz-eljövőben bekövetkező, igen erősen bizonyosnak tekinthető eseménnyé vált hazánk uniós csatlakozása. Ez – figyelembe véve a folyamatban lévő eseményeket is – egyértelművé teszi, hogy az országnak olyan szakemberekre van szüksége, akik

- rendelkeznek az alapkövetelményeknek megfelelő általános külgazdasági és nemzetközi kapcsolatépítési készségekkel,
- ismerik az Európai Unió politikáit, szabály- és intézményrendszerét, eljárásait,
- mindezen tudást és készséget képesek a magyar specialitásokat is felmutató közegben alkalmazni, működtetni, hasznosítani.

A főiskolánkon kialakított Európai Tanulmányi Központ alapvetően az alábbi oktatási egységek szakmai bázisán jött létre:

- az Európai Unió Tanszék,
- a Világgazdaságtan Tanszék
- a Külgazdaság-fejlesztési és Menedzsment Tanszék, és
- a Szakdiplomácia Tanszék

intellektuális és szakmai értékeit fogja össze úgy, hogy egyben keretet ad ezek és a többi tanszék értékeinek továbbviteléhez.

Az Európai Tanulmányi Központ működtetésével kapcsolatos tartalmi és szervezeti kérdéseket, a rendszeres felügyelettel kapcsolatos – belső – teendőket egy állandó tanács látja el, amit a Főiskola vezető tisztségviselőinek részvételével hívtunk életre.

A Főiskolán létrehozott Európai Tanulmányi Központ felfogásunk szerint olyan kivételes lehetőség, ami módot ad számunkra ahhoz, hogy eddig elért eredményeinket megszilárdítsuk, s ugyanakkor új képzési (vagy a képzést támogató) kutatási és dokumentációs programokat indíthassunk – úgy, hogy mindeközben megtartsuk és gazdagítsuk intézményünk tevékenységét, s tevékeny részeseivé váljunk annak a nemzetközi hálózatnak is, amelynek célja az uniós ismeretek átadása a szélesebb szférában. Ehhez a Főiskola színvonalas oktatógárdával (említsük itt meg a JEAN MONNET-professzorokat), korszerű könyvtárral, jól használható informatikai háttérrel rendelkezik, s az infrastruktúra hosszú távon is megnyugtató szakmai és technikai alapokat biztosít az Európai Tanulmányi Központ működéséhez.

A bevezetőben megemlített két nagy kihívásra visszatérve: a felvázolt háttér talán érthetővé teszi, hogy – az egyes közgazdaságtudományi ágazatokban meglévő, legjobb hazai szakértelem bevonása érdekében – tevékenységünkben helye van a budapesti Pénzügyi és Számviteli Főiskola néhány vezető oktatója tevékenységének is, hiszen az általuk átadható

szaktudás szintén fontos eleme az uniós oktatásnak és kutatásnak. Meggyőződésünk, hogy ez az együttműködés egyrészt emelni fogja egyes – uniós aspektusban is igen fontos – szaktárgyak oktatásának színvonalát, másrészt erősíteni fogja az Európai Tanulmányi Központ regionális vonzóerejét, kisugárzását.

Eszközök

A bemutatott célok megvalósítását a Külkereskedelmi Főiskola gazdag eszköztár bevetésével igyekszik elérni: az uniós ismeretek oktatásának évtizedes hagyományaira alapozva számos új tantárgy oktatását vezettük be. Ezekre építve az alapképzésben „Európai Modult” alakítottunk ki, a másoddiplomás képzésben pedig olyan új, piaci igényeket kielégítő célcsoportos programokat indítottunk, amelyek egy-egy speciális közeg számára nyújtanak továbbképzési lehetőséget.

Érdemes kiemelni, hogy a Főiskolán folyó tudományos diákköri tevékenység is megkülönböztetett figyelmet fordít az Európai Unióra – ezt bizonyítják az országos versenyeken elért rangos helyezések is. A diákok ezirányú tevékenységét annál inkább is örömmel támogatja a Főiskola vezetése, mert ez nem csupán azt mutatja, hogy a tananyag „leadása” sikeres volt, hanem – és ez sokkal fontosabb – azt is, hogy sikerült a hallgatók érdeklődését felkelteni, s ezt az érdeklődést értékes, belső indítottságú alkotó folyamattá transzformálni.

Szólni kell a Külkereskedelmi Főiskolán folyó idegen nyelvi oktatásról is. Meggyőződésünk, hogy a nyelvtudás olyan *sine qua non*ja a jövő szakembereinek, ami gazdagon téríti majd meg az ország számára a belé fektetett energiákat.

És összességében ez a legfontosabb: nem csupán az egyén és a Főiskola érdekében és hasznára, hanem az ország javára igyekszünk cselekedni. Bízunk benne, hogy tevékenységünket a jövő eredményei igazolni fogják.